

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Strazburg/Pariz, 19.VI.2013. godine
DGII/EDU/HE 2012) 14 Rev 09 final
ED-2012/UNESCO
Original: engleski jezik

ODBOR KONVENCIJE O PRIZNAVANJU VISOKOŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA U EVROPSKOJ REGIJI

DODATAK KONVENCIJI: „PREPORUKA O KORIŠTENJU KVALIFIKACIJSKIH OKVIRA U PRIZNAVANJU INOSTRANIH KVALIFIKACIJA“

Opća uprava II (Uprava za demokratsko građanstvo i učestvovanje – Odjel za obrazovnu politiku i prava) Vijeća Evrope i UNESCO-v Odjel za usavršavanje nastavnika i visoko obrazovanje

Dostaviti: Odboru Lisabonske konvencije o priznavanju

PREPORUKA O KORIŠTENJU KVALIFIKACIJSKIH OKVIRA U PRIZNAVANJU INOSTRANIH KVALIFIKACIJA

Preambula

Odbor Konvencije Vijeća Europe/UNESCO-a o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija na području Evrope,

Uzimajući u obzir da je cilj Vijeća Evrope i UNESCO-a postizanje većeg jedinstva među njihovim članicama, te da je taj cilj u većoj mjeri moguće ostvariti zajedničkim radom na području kulture te kroz podršku reformama visokog obrazovanja;

Imajući u vidu Konvenciju o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija na području Evrope Vijeća Evrope/UNESCO-a;

Imajući u vidu Evropsku kulturnu konvenciju;

Imajući u vidu Deklaraciju evropskih ministara obrazovanja potpisanu u Bolonji 19.VI.1999. godine i naknadna saopštenja sa ministarskih sastanaka u okviru bolonjskog procesa, naročito njihove osvrte na kvalifikacijske okvire (opće, one na nivou države i nižem nivou) i ulogu koju bi mogli odigrati u reformi visokog obrazovanja širom Evrope, kao i u državama koje pripadaju evropskoj regiji u okviru UNESCO-a, a koje, iako nisu uključene u ovaj proces, imaju ili namjeravaju izraditi nacionalne kvalifikacijske okvire;

Imajući u vidu dopunske tekstove usvojene u skladu s Konvencijom Vijeća Evrope/UNESCO-a o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija na području Evrope: Kodeks dobre prakse Vijeća Evrope/UNESCO-a pri pružanju transnacionalnog obrazovanja, Revidiranu preporuku o kriterijima i procedurama za ocjenu inostranih kvalifikacija i Preporuku o priznavanju zajedničkih stepena;

Imajući u vidu Dodatak diplomu, koji olakšava priznavanje kvalifikacija tako što pokazuje stepen obrazovanja prema nacionalnom kvalifikacijskom okviru, evropskom kvalifikacijskom okviru i kvalifikacijskom okviru evropskog prostora visokog obrazovanja, koje su zajedno izradili Evropska komisija, Vijeće Evrope i UNESCO; Uzimajući u obzir Europass Evropske unije, kao i razvoj situacije u korištenju sistema kredita, a posebno evropski sistem prenosa i akumulacije bodova (ECTS);

Imajući u vidu druge slične instrumente za osiguranje transparentnosti koji postoje u državama potpisnicama Konvencije;

Imajući u vidu nastojanja Vijeća Evrope/UNESCO-a, Evropske mreže nacionalnih informativnih centara (ENIC) za akademsko priznavanje i prohodnost i nacionalnih informativnih centara (NARIC) u svrhu poboljšanja priznavanja visokoškolskih kvalifikacija;

Imajući u vidu da Vijeće Evrope i UNESCO oduvijek potiču akademsku prohodnost kao sredstvo za bolje razumijevanje različitih kultura i jezika, a bez ikakvog oblika rasne, vjerske, političke i polne diskriminacije;

Imajući u vidu da će studij ili rad u inostranstvu vjerovatno doprinijeti kulturnom i akademskom bogatstvu pojedinca, te poboljšati izgled za razvoj karijere pojedinca;

Imajući u vidu razvoj kvalifikacijskih okvira na regionalnom, državnom i nižem nivou (uključujući na primjer kvalifikacijski okvir Evropskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA) i evropski kvalifikacijski okvir za cjeloživotno učenje (EQF-LLL));

Imajući u vidu da se nacionalni kvalifikacijski okviri u Evropskom prostoru visokog obrazovanja često povezuju s kvalifikacijskim okvirom Evropskog prostora visokog obrazovanja i evropskim kvalifikacijskim okvirom za cjeloživotno učenje;

Imajući u vidu da postoje potpisnice Lisabonske konvencije o priznavanju koje se nisu obavezale da će primjenjivati kvalifikacijski okvir Evropskog prostora visokog obrazovanja i evropski kvalifikacijski okvir za cjeloživotno učenje ali koje imaju kvalifikacijske okvire ili bi ih mogle izraditi;

Imajući u vidu da ishodi učenja pružaju osnov na koji se nadograđuju kvalifikacijski okviri i prakse priznavanja;

Imajući u vidu da kvalifikacijski okviri uključuju, odnosno, odnose se na dogovore za osiguranje kvaliteta programa i ustanova koje izdaju kvalifikacije uključene u okvire;

Imajući u vidu da je priznavanje kvalifikacija osnovni preduvjet i za akademsku i za stručnu prohodnost, kao i za izgradnju društava utemeljenih na znanju;

Preporučuje vlastima država potpisnica Konvencije o priznavanju visokoškolskih kvalifikacija u evropskom prostoru sljedeće:

- i. da pri utvrđivanju svoje politike priznavanja uzmu u obzir principe navedene u dodatku Preporuci koji je njen sastavni dio;
- ii. da skrenu pažnju nadležnih tijela na ove principe;
- iii. da promoviraju provedbu ovih principa putem državnih institucija, lokalnih i regionalnih tijela vlasti u svojim državama i putem visokoškolskih ustanova;
- iv. da se pobrinu za što širu distribuciju ove Preporuke svim akterima u procesu priznavanja visokoškolskih kvalifikacija;

Poziva glavnog sekretara Vijeća Europe i generalnog direktora UNESCO-a, da na prikladan način prenesu ovu Preporuku vladama onih država koje su pozvane na diplomatsku konferenciju zaduženu za usvajanje Lisabonske konvencije o priznavanju ali koje nisu potpisnice Konvencije.

**DODATAK PREPORUCI O KORIŠTENJU KVALIFIKACIJSKIH OKVIRA U
PRIZNAVANJU INOSTRANIH KVALIFIKACIJA**

I. Definicije

1. Opći uvjeti:

- a. Opći uvjeti navedeni u ovoj Preporuci isti su kao uvjeti navedeni u Lisabonskoj konvenciji o priznavanju i u popisu termina korištenih u Konvenciji (Dio I).

2. Termini korišteni u ovoj Preporuci:

- a. Termin „nacionalni kvalifikacijski okvir(i) (NKO)“ odnosi se na kvalifikacijske okvire razvijene na nivou jedne države ili na nižem nivou, koji su specifični za strukturu obrazovanja i obuke u određenoj državi;
- b. Termin „krovni okviri“ odnosi se na regionalne okvire s kojima su povezani nacionalni kvalifikacijski okviri (na primjer QF-EHEA i EQF-LLL);
- c. Termin „kvalifikacijski okviri“ općenito se odnosi i na NKO-e i na krovne okvire.

II. Opseg i opća razmatranja

1. Ova Preporuka se bavi korištenjem kvalifikacijskih okvira kao važnih alata za pružanje informacija i osiguranje transparentnosti u priznavanju visokoškolskih kvalifikacija i kvalifikacija koje omogućuju pristup visokom obrazovanju.
2. Ova Preporuka također uzima u obzir činjenicu da, s tačke gledišta cjeloživotnog učenja, kvalifikacijski okviri također mogu olakšati priznavanje prethodnog učenja, budući da kvalifikacijski okviri opisuju kvalifikacije u smislu ishoda učenja nezavisno od puteva učenja. Također uzima u obzir činjenicu da se kvalifikacijski okviri mogu koristiti za olakšanje pristupa tržištu rada.
3. Ova preporuka pokazuje načine na koji kvalifikacijski okviri mogu pomoći u utvrđivanju sličnosti između inostranih kvalifikacija i relevantnih kvalifikacija unutar obrazovnog sistema u kojem se traži priznavanje, kao i da li postoje značajne razlike između kvalifikacija.
4. Činjenica da sve države, pa čak ni sve potpisnice Lisabonske konvencije o priznavanju, nemaju nacionalne kvalifikacijske okvire, ne bi trebala biti zapreka priznavanju kvalifikacija iz tih država. Slično tome, mnoge starije kvalifikacije ne mogu se smjestiti u kvalifikacijski okvir, čak i ako ga je određena država u međuvremenu izradila.
5. Nacionalni kvalifikacijski okviri olakšavaju priznavanje, naročito kada su povezani s krovnim okvirima, poput QF – EHEA i EQF – LLL, na transparentan i komparativan način – putem povezivanja.

6. Premda samo postojanje NKO-a ne vodi do „automatskog priznavanja“, smještanje kvalifikacija u NKO države koja vrši priznavanje i njihov odnos prema jednom ili više krovnih okvira pruža informacije važne za olakšavanje postupaka priznavanja.

III. Preporuke

1. Tijela nadležna za priznavanje i mreža ENIC centara trebali bi postići zajedničko razumijevanje o načinu korištenja nacionalnih, evropskog i drugih krovnih kvalifikacijskih okvira u svrhu olakšavanja poštenog priznavanja kvalifikacija, te bi trebali identificirati kakve prilike i izazove nude.
2. Kvalifikacijski okviri trebali bi se koristiti kako bi tijelima nadležnim za priznavanje olakšali procjenu inostranih kvalifikacija.
3. Kvalifikacijski okviri trebali bi se koristiti uzimajući u obzir pet ključnih elemenata procesa priznavanja: nivo, ishode učenja, kvalitetu, opterećenje i profil. Međutim, u smislu podrške postupku priznavanja u pogledu profila kvalifikacije, kvalifikacijski okviri nude ograničene informacije.
4. Kako bi se osiguralo efikasno korištenje kvalifikacijskih okvira u praksi priznavanja, potrebno je primjenjivati sljedeće principe:
  - a. *Nivo*
    - i. Ukoliko je nacionalni kvalifikacijski okvir povezan, po pravilu nema potrebe da tijelo nadležno za priznavanje dalje istražuje nivo kvalifikacija;
    - ii. U slučaju da su kvalifikacije povezane s istim nivoom u krovnim okvirima, treba ih smatrati općenito kompatibilnima;
    - iii. Kada dođe do neslaganja nivoa, treba koristiti informacije specifične za kvalifikaciju, između ostalog i dodatak diplomi ili druge dokumente. U takvim slučajevima, treba uzeti u obzir formalna prava koja proističu iz kvalifikacije u državi koja vrši priznavanje.
  - b. *Ishodi učenja*
    - i. Ishodi učenja nacionalnih kvalifikacijskih okvira i krovnih kvalifikacijskih okvira su sveobuhvatni i nude referentnu tačku za priznavanje;
    - ii. U slučajevima kada ishodi učenja definirani kvalifikacijskim okvirima nisu dovoljni za postupak priznavanja, treba koristiti detaljniji opis ishoda učenja, koji nude ustanove. Opis ishoda učenja u dodatku diplomi ili drugim dokumentima koristan je za postupak priznavanja.
  - c. *Kvaliteta*
    - i. Potrebno je uspostaviti transparentnu vezu između priznavanja, kvalifikacijskih okvira i osiguranja kvalitete.
    - ii. Ukoliko je nacionalni kvalifikacijski okvir povezan, pretpostavka je da je osigurana kvaliteta pojedinačnih kvalifikacija koje nadležno tijelo uključi u okvir. Prema tome, kao opće pravilo, nema potrebe da tijelo nadležno za priznavanje provjerava kvalitetu kvalifikacije.

d. Opterećenje

Iako razumiju da bi se kvalifikacije u što većoj mjeri trebale procjenjivati na osnovu ishoda učenja, tijela nadležna za priznavanje u svojoj se procjeni mogu voditi i opterećenjem koje bi studenti trebali imati kako bi stekli određenu kvalifikaciju. To se opterećenje obično izražava u obliku kreditā i pokazuje uobičajeno očekivano opterećenje kako bi se ostvarili ishodi učenja koji se vežu za određenu kvalifikaciju.